

Uzasadnienie

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.) stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 22 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.). Zmiana przedmiotowego rozporządzenia jest kolejnym etapem zmiany przepisów dotyczących systemu egzaminów zewnętrznych, wynikającej z sukcesywnego wprowadzania nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego, określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4, poz. 17), zastąpionym rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 977).

Nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego określa cele i treści nauczania w postaci wymagań ogólnych i szczegółowych dotyczących wiadomości i umiejętności, jakie powinien osiągnąć uczeń kończący dany etap edukacyjny, umożliwiającym ustalenie wymagań egzaminacyjnych. Zastępuje tym samym standardy wymagań egzaminacyjnych, które dotychczas były określane w drodze odrębnego rozporządzenia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania¹⁾.

Reforma programowa wdrażana jest sukcesywnie – rok po roku – stąd też rok szkolny 2011/2012 był ostatnim rokiem wdrażania nowej podstawy programowej w gimnazjum. W kwietniu 2012 r. uczniowie klas trzecich gimnazjum przystąpili do egzaminu w zmienionej formule. Zasady nowego egzaminu gimnazjalnego zostały określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 156, poz. 1046).

Proces wdrażania nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego w klasach IV-VI szkoły podstawowej i liceach ogólnokształcących zostanie zakończony w roku szkolnym 2014/2015, w technikach w roku szkolnym 2015/2016. Stąd też rok 2015 będzie rokiem, w którym po raz pierwszy sprawdzian w VI klasie szkoły podstawowej i egzamin maturalny zostaną przeprowadzone w oparciu o wymagania określone w nowej podstawie programowej kształcenia ogólnego i na zmienionych zasadach.

Zmiany obejmą nie tylko sposób i warunki przeprowadzania sprawdzianu i egzaminu maturalnego, ale również rodzaj zastosowanych zadań egzaminacyjnych i sposób ich oceniania. Podobnie jak w przypadku egzaminu gimnazjalnego, sprawdzanie umiejętności

¹⁾ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 sierpnia 2001 r. w sprawie standardów wymagań będących podstawą przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów (Dz. U. Nr 92, poz. 1020, z 2003 r. Nr 90, poz. 846 oraz z 2007 r. Nr 157, poz. 1102).

odtworzenia wiedzy encyklopedycznej zostanie zastąpione sprawdzeniem umiejętności krytycznej analizy informacji, rozumowania i wnioskowania w zakresie zdobytych wiadomości. Umiejętności te mierzone będą za pomocą odpowiednio skonstruowanych zadań zakotwiczonych w konkretnych wymaganiach określonych w podstawie programowej. Przy sprawdzaniu zadań otwartych zostanie zastosowany (wprowadzony już przy nowym egzaminie gimnazjalnym) holistyczny sposób oceniania, w którym – w odróżnieniu od stosowanego dotychczas oceniania analitycznego – oceniane będzie pokonanie „zasadniczej trudności zadania” oraz kolejne niezbędne czynności prowadzące do pełnego rozwiązania problemu postawionego przed zdającym.

Celem obecnie wprowadzanych zmian w zasadach przeprowadzania sprawdzianu i egzaminu maturalnego jest zakończenie rozpoczętego w 2012 r. procesu harmonizacji systemu egzaminów zewnętrznych, którego głównym założeniem jest trzykrotny pomiar (sprawdzian – egzamin gimnazjalny – egzamin maturalny) wiadomości i umiejętności z zakresu trzech podstawowych języków: polskiego, obcego oraz języka „formalnego”, „symbolicznego”, jakim jest matematyka.

Ponadto nowelizacja wprowadza zmiany doprecyzowujące przepisy dotyczące:

- oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów w szkołach dla młodzieży i dla dorosłych;
- przystępowania uczniów szkół i oddziałów z językiem nauczania mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej i językiem regionalnym do sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego;
- zwolnienia laureatów i finalistów olimpiady przedmiotowej oraz laureatów konkursu przedmiotowego z obowiązku przystąpienia do egzaminu gimnazjalnego;
- ponownego przystąpienia ucznia do egzaminu gimnazjalnego w dodatkowym terminie;
- organizacji przeprowadzania części praktycznej egzaminu zawodowego.

W STOSUNKU DO OBECNIE OBOWIAZUJĄCEGO ROZPORZĄDZENIA WPROWADZA SIĘ NASTĘPUJĄCE ZMIANY:

1) do § 1 pkt 1

Zmiany wprowadzone w § 6 ust. 1a pkt 2-4 są konsekwencją zmian zawartych w nowym rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. W ww. rozporządzeniu znosi się obowiązek opracowywania planów działań wspierających. Nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych i specjaliści opracowywać będą dla uczniów wyłącznie indywidualne lub grupowe programy pracy na poszczególnych zajęciach organizowanych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Obowiązek opracowywania ww. programów pracy wynika z przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. Nr 23, poz. 225, z późn. zm.) zgodnie, z którymi do dzienników zajęć wpisuje się indywidualny program pracy z dzieckiem, uczniem lub wychowankiem, a w przypadku zajęć grupowych – program pracy grupy. Zmniejszy to obciążenie nauczycieli, wychowawców i specjalistów prowadzących zajęcia z dzieckiem w zakresie dokumentowania działań, zwiększając czas, który będą mogli poświęcić uczniom na udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

2) do § 1 pkt 2

Zmiana **§ 19 ust. 1** polega na doprecyzowaniu czasu przeznaczanego na zgłoszenie przez ucznia lub jego rodziców zastrzeżenia do dyrektora szkoły, jeżeli uznają, że roczna (semestralna) ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych lub roczna ocena klasyfikacyjna zachowania została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny. Obowiązujące przepisy wskazują, że zastrzeżenia mogą być zgłoszone w terminie 7 dni od dnia zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Dotychczasowe brzmienie dotyczące terminu składania zastrzeżenia mogło być błędnie interpretowane, iż pierwszym dniem umożliwiającym dokonanie zgłoszenia jest pierwszy dzień po zakończeniu zajęć dydaktyczno-wychowawczych. Natomiast określony w przepisie termin – 7 dni od zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych – ma przede wszystkim określić końcową granicę składania tych zastrzeżeń.

W **§ 19 ust. 1** rozporządzenia wskazano, że zastrzeżenia mogą być składane od dnia ustalenia rocznej (semestralnej) oceny klasyfikacyjnej, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od dnia zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych.

3) do § 1 pkt 3

Zmiana w **§ 24 ust. 2 i ust. 4** polega na doprecyzowaniu wymogu obecności słuchaczy na poszczególnych obowiązkowych zajęciach edukacyjnych oraz obowiązkowych konsultacjach w wymiarze, co najmniej 50% czasu przeznaczanego na każde z tych zajęć oraz na każde z tych konsultacji. Dotychczasowe brzmienie było często błędnie interpretowane, jako wymóg 50% obecności na łącznie wszystkich zajęciach edukacyjnych przewidzianych w danym semestrze w szkolnym planie nauczania, bądź też wszystkich konsultacji.

4) do § 1 pkt 4, 12 i 19

Wprowadzana zmiana polega na określeniu nowej formuły przeprowadzania sprawdzianu od roku szkolnego 2014/2015.

Podstawą przeprowadzania sprawdzianu od roku szkolnego 2014/2015 będą wymagania określone w przepisach w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (**§ 32 ust. 1**).

Sprawdzian będzie składał się z dwóch części. W części pierwszej będą sprawdzane wiadomości i umiejętności z języka polskiego i matematyki, w tym wykorzystanie wiadomości i umiejętności z tych przedmiotów w zadaniach osadzonych w kontekście historycznym lub przyrodniczym. Część druga sprawdzianu będzie dotyczyła wiadomości i umiejętności z języka obcego nowożytnego, którego uczeń uczył się w szkole, jako przedmiotu obowiązkowego (**§ 32 ust. 1a**).

Sprawdzian będzie przeprowadzany w jednym dniu i będzie trwał odpowiednio: część pierwsza – 80 minut; część druga – 45 minut (**§ 42 ust. 1**).

Wyniki sprawdzianu będą wyrażane w procentach, odrębnie z części pierwszej (z wyszczególnieniem wyniku dla zadań z języka polskiego i matematyki) oraz z części drugiej, czyli języka obcego nowożytnego (**§ 48 ust. 5**).

Podstawą dotychczasowej formuły sprawdzianu w VI klasie w szkole podstawowej (przeprowadzanego w latach 2002–2014) są standardy wymagań egzaminacyjnych o charakterze ponadprzedmiotowym. Standardy wymagań dla sprawdzianu obejmują

następujące umiejętności: czytanie, pisanie, rozumowanie, korzystanie z informacji oraz wykorzystywanie wiedzy w praktyce. Sprawdzian jest przeprowadzany jednego dnia i trwa 60 minut. Uczeń otrzymuje jeden wynik z całego sprawdzianu oraz wyniki z każdej umiejętności, wskazanej powyżej. Wyniki wyrażane są w punktach, maksymalnie uczeń może uzyskać 40 punktów z całego sprawdzianu.

Biorąc pod uwagę z jednej strony ograniczenia wynikające z uwarunkowań psychofizycznych dzieci 12-13-letnich, z drugiej zaś dążenie do wysokiej jakości pomiarowej wykorzystywanego narzędzia, w sprawdzianie obowiązującym od 2015 r. zasadne staje się dokładniejsze sprawdzenie wybranego zakresu umiejętności. Zarówno czas trwania sprawdzianu (80 minut), jak też zakres materiału z poszczególnych przedmiotów, nie pozwala na budowanie zadań badających umiejętności ze wszystkich przedmiotów nauczanych na II etapie edukacyjnym. Wyraźne określenie zakresu przedmiotowego objętego danym narzędziem pomiaru wpisuje się w rozpoczęty w 2012 r. proces harmonizacji systemu egzaminów zewnętrznych. W nowym egzaminie w III klasie gimnazjum wyodrębniono zakresy przedmiotowe, tworząc osobne zestawy zadań z języka polskiego, historii i wiedzy o społeczeństwie, matematyki, przedmiotów przyrodniczych i języków obcych.

U podstaw rezygnacji z ponadprzedmiotowego charakteru sprawdzianu leżą również inne przyczyny. Po pierwsze, w zasadniczy sposób zmieniło się myślenie o celach i wymaganiach z poszczególnych przedmiotów. Z języka polskiego, jako osobny obszar wyróżniono „Analizę i interpretację tekstów kultury”, z matematyki modelowanie matematyczne i tworzenie strategii. Nowa formuła sprawdzianu wyróżnia i rozwija te kluczowe obszary dla edukacji polonistycznej i matematycznej. Po drugie, ograniczenie zestawu zadań na sprawdzianie do zadań sprawdzających umiejętności z języka polskiego oraz matematyki ma głębokie uzasadnienie pomiarowe. Badania bowiem obejmą kluczowe dla dalszej nauki dziecka przedmioty. Wymagania szczegółowe dla języka polskiego i matematyki określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego i umiejętności, takie jak np. czytanie na różnych poziomach, interpretacja tekstów/zjawisk/problemów, szeroko pojęte myślenie matematyczne i naukowe – to umiejętności istotne nie tylko w języku polskim i matematyce na kolejnych poziomach kształcenia, ale – co również istotne – kluczowe także w nauce innych przedmiotów.

Zmiana w zakresie sprawdzianu obejmuje także uzupełnienie obudowy zadań z języka polskiego i matematyki kontekstami historycznymi lub przyrodniczymi. Przywoływanie kontekstów jest zgodne z umiejętnościami określonymi w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, która wśród najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w trakcie kształcenia ogólnego w szkole podstawowej wymienia m.in. umiejętność uczenia się, jako sposób zaspokajania naturalnej ciekawości świata, odkrywania swoich zainteresowań i przygotowania do dalszej edukacji. Zaletą takiego rozwiązania jest pobudzenie ciekawości poznawczych uczniów oraz urozmaicenie tematyczne.

Nowa koncepcja sprawdzianu będzie odwoływała się także do innego sposobu budowania zadań egzaminacyjnych. Na wzór wypracowanej i wdrożonej już koncepcji egzaminu gimnazjalnego, będą układane zadania badające umiejętności złożone, między innymi na dowodzenie (zadania podwójnego wyboru).

Wprowadzenie obowiązku przystąpienia do sprawdzianu w zakresie języka obcego nowożytnego zostało poprzedzone działaniami systemowymi Ministerstwa Edukacji

Narodowej, zmierzającymi do podniesienia kompetencji językowych uczniów szkoły podstawowej:

- od roku szkolnego 2008/2009 - wprowadzono obowiązkowe nauczanie języka obcego nowożytnego od klasy I szkoły podstawowej (poprzednio obowiązkowe nauczanie języka obcego w szkole podstawowej rozpoczynało się od klasy IV);

- od roku szkolnego 2009/2010 istnieje możliwość prowadzenia zajęć z języka obcego nowożytnego w klasach I-III szkoły podstawowej przez nauczyciela posiadającego kwalifikacje do nauczania języka obcego, innego niż nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej.

W konsekwencji tych działań, w 2015 r. do części drugiej sprawdzianu przystąpią uczniowie, którzy będą mieli za sobą sześciolatekni kurs nauki języka obcego nowożytnego.

W celu ujednoczenia sposobu przedstawiania wyników egzaminów zewnętrznych, podobnie jak to jest w przypadku egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego, wyniki sprawdzianu będą podawane w procentach.

5) do § 1 pkt 5

W § 33 rozporządzenia dodaje się nowy **ust. 3** dotyczący ustalania harmonogramu przeprowadzania sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego. Zmiana ma charakter porządkowy. Podobnie jak w przypadku egzaminu maturalnego zaznaczono, że harmonogram przeprowadzania sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego ustala dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i zamieszcza na stronie internetowej nie później niż do dnia 20 sierpnia roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym przeprowadzane są te egzaminy zewnętrzne.

6) do § 1 pkt 6

Zmiana w § 34 **ust. 2** polega na uwzględnieniu języków mniejszości etnicznych i języka regionalnego, w których – obok języka mniejszości narodowych – będzie ogłaszany informator o sprawdzianie i egzaminie gimnazjalnym.

7) do § 1 pkt 7

Zmiany w § 35 rozporządzenia są konsekwencją poszerzenia od roku szkolnego 2014/2015 sprawdzianu o część drugą, w której sprawdzane są wiadomości i umiejętności z zakresu języka obcego nowożytnego. Uregulowano tu kwestię przystępowania uczniów do części drugiej sprawdzianu w sposób analogiczny do regulacji obowiązujących w przypadku części trzeciej egzaminu gimnazjalnego z języka obcego nowożytnego.

Sprawdzian będzie przeprowadzany z następujących języków obcych nowożytnych: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego i włoskiego. Do części drugiej sprawdzianu uczeń (słuchacz) będzie mógł przystąpić z tego języka obcego nowożytnego, którego uczy się w szkole, jako przedmiotu obowiązkowego. W przypadku, gdy uczeń (słuchacz) uczy się w szkole więcej niż jednego języka obcego nowożytnego, jako przedmiotu obowiązkowego, w deklaracji rodzice ucznia lub słuchacz będą mogli wskazać ten język obcy, który uczeń (słuchacz) wybiera, jako przedmiot egzaminacyjny drugiej części sprawdzianu.

Wprowadza się również przepisy dające możliwość:

a) zmiany języka obcego nowożytnego wskazanego w deklaracji na inny język obcy nowożytny wymieniony powyżej, pod warunkiem, że jest to język obcy nowożytny, którego

uczeń (słuchacz) uczy się w szkole, jako przedmiotu obowiązkowego. Regulacja dotyczy sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego,

b) rezygnacji z przystąpienia do części trzeciej egzaminu gimnazjalnego na poziomie rozszerzonym w przypadku uczniów (słuchaczy), którzy nie są zobowiązani do przystępowania do egzaminu gimnazjalnego z języka obcego nowożytnego na tym poziomie. O zmianie języka obcego nowożytnego lub rezygnacji z przystąpienia do egzaminu gimnazjalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym rodzice ucznia (prawni opiekunowie) lub słuchacz muszą powiadomić dyrektora szkoły nie później niż na 3 miesiące przed terminem sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego,

c) wpisania w zaświadczeniu o szczegółowych wynikach egzaminu gimnazjalnego, w odpowiedniej jego części wyniku 0%, w przypadku ucznia, który zadeklarował dobrowolne przystąpienie do egzaminu gimnazjalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym i nie przystąpił do tego egzaminu oraz nie złożył, w przewidzianym terminie, do dyrektora szkoły rezygnacji z przystąpienia do tego egzaminu.

8) do § 1 pkt 8

W § 36 rozporządzenia wprowadza się zmiany polegające na tym, że uczniowie szkół lub oddziałów z językiem nauczania mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej oraz językiem regionalnym będą mogli przystąpić do części pierwszej sprawdzianu w języku danej mniejszości narodowej, mniejszości etnicznej lub języku regionalnym, z wyłączeniem zadań sprawdzających wiadomości i umiejętności z języka polskiego.

W obowiązującym stanie prawnym, uczniowie szkół lub oddziałów z językiem nauczania mniejszości narodowej, w których zajęcia są prowadzone w tym języku, przystępują do sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego w języku polskim albo w języku danej mniejszości narodowej. Zestawy zadań do sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego, w tym zestaw zadań z zakresu języka polskiego, są w całości tłumaczone na języki mniejszości narodowej. W praktyce oznacza to, że na podstawie wyników nie można wnioskować ani o osiągnięciach uczniów z języka polskiego, ani z języka ojczystego ucznia, ponieważ wiele zjawisk językowych jest nieprzetłumaczalnych. Dotyczy to na przykład rozumienia związków frazeologicznych, synonimii i homonimii językowej, składni i fleksji. Stąd też należało uregulować tę kwestię, rezygnując – wzorem egzaminu maturalnego – z tłumaczenia części sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego sprawdzających wiadomości i umiejętności z języka polskiego, na język danej mniejszości narodowej.

W porównaniu do obowiązujących przepisów zmiana wprowadza również możliwość przystąpienia do sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego w języku danej mniejszości etnicznej i języku regionalnym (kaszubskim).

9) do § 1 pkt 10

Zmiana w § 39 rozporządzenia polega na doprecyzowaniu zasad zwolnienia laureata i finalisty olimpiady przedmiotowej oraz laureata konkursu przedmiotowego z obowiązku przystąpienia do sprawdzianu oraz egzaminu gimnazjalnego, uwzględniając zmienioną strukturę nowej formuły sprawdzianu przeprowadzanego od 2015 r. oraz egzaminu gimnazjalnego przeprowadzanego od 2012 r.

Zgodnie z wprowadzaną zmianą od roku szkolnego 2014/2015 uczeń szkoły podstawowej będący laureatem lub finalistą olimpiady przedmiotowej bądź laureatem konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim z:

- języka polskiego lub matematyki – będzie zwolniony z obowiązku przystąpienia do części pierwszej sprawdzianu,
- języka obcego nowożytnego, którego uczył się w szkole, jako przedmiotu obowiązkowego, będzie zwolniony z obowiązku przystąpienia do części drugiej sprawdzianu.

Analogiczną zasadę należało przyjąć w stosunku do uczniów gimnazjum. Od roku szkolnego 2014/2015 uczeń gimnazjum będący laureatem lub finalistą olimpiady przedmiotowej bądź laureatem konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim z:

- języka polskiego - będzie zwolniony z obowiązku przystąpienia do części humanistycznej z zakresu języka polskiego,
- historii lub wiedzy o społeczeństwie - będzie zwolniony z obowiązku przystąpienia do części humanistycznej z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie,
- matematyki - będzie zwolniony z obowiązku przystąpienia do części matematyczno-przyrodniczej z zakresu matematyki,
- biologii, geografii, fizyki lub chemii - będzie zwolniony z obowiązku przystąpienia do części matematyczno-przyrodniczej z zakresu przedmiotów przyrodniczych,
- języka obcego nowożytnego, którego uczył się w szkole, jako przedmiotu obowiązkowego - będzie zwolniony z obowiązku przystąpienia do egzaminu gimnazjalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym i rozszerzonym.

Zwolnienie ucznia z odpowiedniej części sprawdzianu lub zakresu albo poziomu odpowiedniej części egzaminu gimnazjalnego jest równoznaczne z uzyskaniem z tej części sprawdzianu lub tego zakresu egzaminu gimnazjalnego najwyższego wyniku.

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami laureat konkursu z języka polskiego zwalniany jest z całej części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego, a zatem również z części egzaminu z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie, natomiast laureat konkursu np. z fizyki zwalniany jest z całej części matematyczno-przyrodniczej, a zatem również z matematyki. Tak szerokie zwolnienia z obowiązku przystąpienia do egzaminu gimnazjalnego nie są uzasadnione w świetle zmienionej struktury egzaminu gimnazjalnego oraz sprawdzianu od 2015 r. Należy przy tym pamiętać, iż laureaci bądź finaliści odpowiednio konkursów lub olimpiad przedmiotowych, poza wskazanym powyżej zwolnieniem z obowiązku przystąpienia do odpowiedniej części sprawdzianu lub odpowiedniego zakresu egzaminu gimnazjalnego, otrzymują najwyższą ocenę z przedmiotu konkursowego na świadectwie ukończenia danego typu szkoły (§ 20 ust. 7 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. *w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych*) oraz pierwszeństwo w przyjęciu, poza kryteriami rekrutacyjnymi, do wybranej szkoły ponadgimnazjalnej – w przypadku absolwentów gimnazjum (§ 8 ust. 8 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 20 lutego 2004 r. *w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych – Dz. U. Nr 26, poz. 857, z późn. zm.*).

Powyższe rozwiązanie porządkuje kwestię zwalniania laureata i finalisty odpowiednio olimpiady przedmiotowej lub konkursu przedmiotowego z obowiązku przystępowania do odpowiedniej części sprawdzianu lub odpowiedniego zakresu lub odpowiedniej części

egzaminu gimnazjalnego, uwzględniając zmienione zasady przeprowadzania tych egzaminów zewnętrznych.

10) do § 1 pkt 15

W § 45 dodaje się nowy **ust. 3**, który definiuje samodzielność pracy ucznia (słuchacza) przystępującego do sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego.

Pomimo przejrzystego określenia roli zespołów nadzorujących, zdarzają się przypadki niesamodzielnej pracy zdających, w tym przekazywania odpowiedzi innym zdającym, przepisywanie od innych zdających oraz korzystanie z niedozwolonych materiałów. Tego typu działania mogą podważać trafność interpretacji wyników egzaminu, a tym samym jego wykorzystanie np. w procesie rekrutacyjnym. Niezbędne zatem jest utrzymanie możliwości unieważnienia egzaminu w przypadku, kiedy niesamodzielność pracy nie budzi zastrzeżeń. Aby było to możliwe – konieczne jest zdefiniowanie samodzielności.

Z dotychczasowych doświadczeń okręgowych komisji egzaminacyjnych wynika, że jednym z powodów unieważnienia egzaminu było stwierdzenie podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych przez zdającego, polegające w szczególności na korzystaniu przy tworzeniu wypowiedzi z tekstów (fragmentów tekstów) pochodzących z różnych źródeł, głównie stron internetowych. Jednym z wymagań podstawy programowej kształcenia ogólnego, jakie musi spełniać uczeń, w szczególności w zakresie języka polskiego i języków obcych, jest umiejętność samodzielnego formułowania wypowiedzi, w tym dłuższej wypowiedzi pisemnej w określonej formie.

Konieczne jest jednoznaczne określenie, że powodem unieważnienia egzaminu może być nie tylko korzystanie z rozwiązań innego zdającego, ale również przepisywanie tekstów pochodzących z innych źródeł, zamiast tworzenia własnej, samodzielnej wypowiedzi, zgodnie z poleceniem.

11) do § 1 pkt 17, 18 i 20

Zmiana w § 49 rozporządzenia polega na dostosowaniu przepisów regulujących przystąpienie ucznia do sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego w dodatkowym terminie, zgodnie z ich nową strukturą.

Zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia, od roku szkolnego 2014/2015 uczeń szkoły podstawowej będzie przystępował w terminie dodatkowym do tej części sprawdzianu, do której nie przystąpił, którą przerwał, bądź też, która została mu unieważniona w pierwszym terminie.

Analogicznie, od roku szkolnego 2013/2014 uczeń gimnazjum będzie przystępował w terminie dodatkowym do zakresu albo poziomu odpowiedniej części egzaminu gimnazjalnego, do którego nie przystąpił, którą przerwał, bądź też, która została mu unieważniona w pierwszym terminie. Oznacza to, że jeżeli uczeń przystąpił np. do części humanistycznej egzaminu gimnazjalnego z zakresu języka polskiego, a nie przystąpił, przerwał lub został mu unieważniony egzamin z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie, to w terminie dodatkowym będzie przystępował do części drugiej egzaminu gimnazjalnego tylko z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami do sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego w terminie dodatkowym przystępuje uczeń, który w pierwszym terminie:

- z przyczyn losowych lub zdrowotnych nie przystąpił do sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego, bądź jego części,
- z przyczyn losowych lub zdrowotnych przerwał sprawdzian lub egzamin gimnazjalny, bądź jego część,
- miał unieważniony sprawdzian lub egzamin gimnazjalny, bądź jego część.

Zmiana § 49 jednoznacznie reguluje kwestię ponownego przystępowania uczniów do sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego. Uczeń będzie zobowiązany w dodatkowym terminie przystąpić tylko do tej części sprawdzianu lub tego zakresu albo poziomu egzaminu gimnazjalnego, do którego wcześniej nie przystępował.

Jednocześnie w **§ 47, § 47a, § 47b i § 47c** rozporządzenia wprowadza się dodatkowe regulacje dotyczące unieważnienia odpowiedniej części sprawdzianu lub danego zakresu albo poziomu odpowiedniej części egzaminu gimnazjalnego ucznia, polegające na:

- wprowadzeniu przepisu doprecyzowującego, że prace uczniów, u których stwierdzone zostały jednakowe sformułowania wskazujące na korzystanie z pomocy innych osób lub udostępnienie własnych rozwiązań, są unieważniane,
- wprowadzeniu obowiązku pisemnego poinformowania rodziców (prawnych opiekunów) ucznia albo słuchacza o unieważnieniu jego pracy egzaminacyjnej, z podaniem przyczyny unieważnienia.

Powyższe uregulowania mają zapobiec przypadkom niesamodzielności pracy uczniów na sprawdzianie i egzaminie gimnazjalnym. Jednocześnie, w przypadku unieważnienia pracy egzaminacyjnej, pisemna informacja o przyczynach unieważnienia, zostanie skierowana do dyrektora szkoły (jak to jest obecnie) oraz do rodziców ucznia albo do słuchacza. Potrzebę wprowadzenia takiego rozwiązania wskazała Najwyższa Izba Kontroli po przeprowadzeniu w jednej z okręgowych komisji egzaminacyjnej kontroli dotyczącej unieważnienia prac egzaminacyjnych.

12) do § 1 pkt 19

Zmiana w **§ 48 ust. 5b i 5c** polega na dookreśleniu sposobu ustalania liczby punktów uzyskanych przez ucznia (słuchacza) na sprawdzianie i egzaminie gimnazjalnym. Przepisy uwzględniają możliwość wykorzystania czytnika elektronicznego przy ustalaniu liczby punktów za zadania zamknięte (**ust. 2**). Zdanie drugie z obowiązującego ust. 5b rozporządzenia, dotyczące ustalenia wyniku egzaminu gimnazjalnego na skali centylowej, przeniesiono do nowego ust. 5c.

13) do § 1 pkt 9, 11, 12 lit. b, pkt 13, 14, 16, 19 i 21

Zmiany wprowadzone w **§ 38 ust. 4, § 41 ust. 1 pkt 1, 8 i 9, § 42 ust. 3, § 44 ust. 1-3 i 7, § 46 ust. 1, § 48 ust. 3** rozporządzenia doprecyzowują obecnie obowiązujące przepisy lub wynikają z konieczności dostosowania brzmienia istniejących przepisów do nowej struktury sprawdzianu (dwie części sprawdzianu) i egzaminu gimnazjalnego (części egzaminu gimnazjalnego podzielone są na zakresy, a w przypadku części trzeciej – na poziomy).

W **§ 43 ust. 6-8** doprecyzowano przepisy określające sposób kompletowania składu zespołów nadzorujących przeprowadzanie odpowiednio sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego, z uwzględnieniem struktury tych egzaminów. W przypadku sprawdzianu, do składu zespołu nadzorującego nie może wchodzić, oprócz wychowawcy klasy, nauczyciele

języka polskiego i matematyki (w części pierwszej sprawdzianu) i nauczyciele języka obcego nowożytnego, z którego jest przeprowadzany sprawdzian (w części drugiej sprawdzianu).

W przypadku egzaminu gimnazjalnego w skład zespołu nadzorującego nie mogą wchodzić, oprócz wychowawcy klasy, nauczyciele przedmiotu lub przedmiotów, z których przeprowadzany jest egzamin (w części pierwszej i drugiej egzaminu) i nauczyciele języka obcego nowożytnego, z którego jest przeprowadzany egzamin (w części trzeciej egzaminu).

Jednocześnie w ust. 8 wskazano, że w przypadku konieczności zmiany składu zespołu nadzorującego, powołany w zastępstwie nowy członek zespołu musi spełniać warunki określone w § 43 ust. 6 i 7.

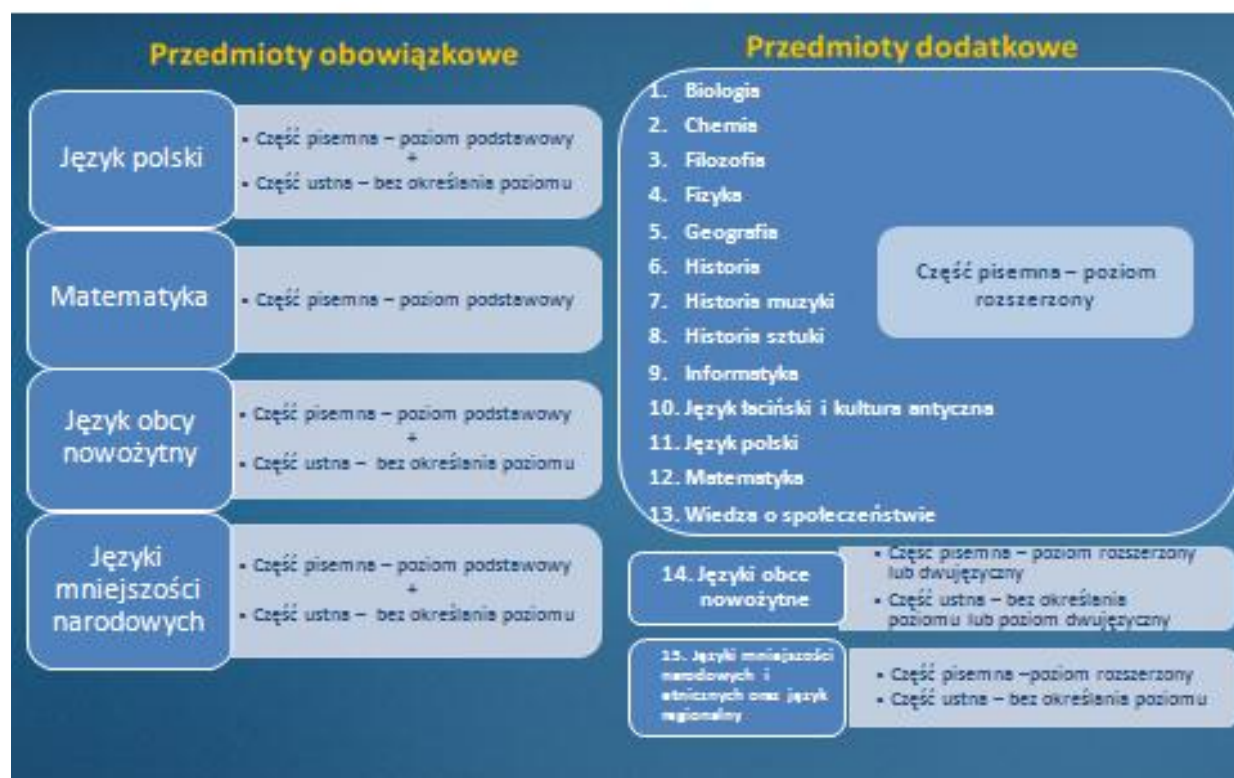
W § 48 ust. 5a doprecyzowanie przepisu polega na zastąpieniu słowa „wynik”, słowem „wyniki”. Z egzaminu gimnazjalnego uczeń uzyskuje od 5 do 6 wyników, czyli z każdego zakresu i poziomu, z którego zdawał egzamin gimnazjalny. Analogiczna zmiana została wprowadzona w § 51 ust. 1.

W § 51 ust. 2 zmiana polega na uwzględnieniu sytuacji unormowanej w § 47a oraz usunięciu odwołania do przepisu §149b”, który obowiązywał do roku szkolnego 2010/2011 włącznie. Natomiast w § 51 ust. 3 doprecyzowano termin przekazania zaświadczenia o wynikach sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego – zaświadczenia te będą przekazywane uczniowi (słuchaczowi) lub jego rodzicom wraz ze świadectwem ukończenia szkoły.

14) do § 1 pkt 22-25, 37,38, 44-46, 48,49, 51, 53,54, 56,57, 59, 61-64

Przedmioty obowiązkowe i dodatkowe, z których można zdawać egzamin maturalny od roku szkolnego 2014/2015, przedstawia poniższy schemat.

Egzamin maturalny od 2015 r.

Począwszy od roku szkolnego 2014/2015 podstawą przeprowadzania egzaminu maturalnego będą wymagania ogólne i szczegółowe z poszczególnych przedmiotów ustalone w podstawie programowej kształcenia ogólnego, o której mowa na wstępie uzasadnienia (**§ 53 ust.1**). Egzamin maturalny będzie przeprowadzany dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych: liceum ogólnokształcącego i technikum (**§ 53 ust. 2**).

Obecnie podstawę przeprowadzania egzaminu maturalnego stanowią standardy wymagań określone w odrębnych przepisach. Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem egzamin maturalny jest przeprowadzany dla absolwentów liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, techników, uzupełniających liceów ogólnokształcących i techników uzupełniających. Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o *zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. Nr 205, poz. 1206 oraz z 2012 r. poz. 941 i 979) wprowadziła zmianę brzmienia art. 9, definiującego typy szkół funkcjonujące w polskim systemie oświaty. Wśród szkół ponadgimnazjalnych, których ukończenie umożliwia przystąpienie do egzaminu maturalnego, ustawa wymienia trzyletnie liceum ogólnokształcące i czteroletnie technikum. Zgodnie z ww. ustawą z dniem 1 września 2012 r. likwiduje się klasę pierwszą, a w latach następnych kolejne klasy dotychczasowego trzyletniego liceum profilowanego, dwuletniego uzupełniającego liceum ogólnokształcącego oraz trzyletniego technikum uzupełniającego dla młodzieży. W przypadku kształcenia dorosłych, z dniem 1 września 2012 r. zlikwidowana została klasa pierwsza technikum i uzupełniającego liceum ogólnokształcącego, a od dnia 1 września 2013 r. - technikum uzupełniającego. Dla absolwentów likwidowanych szkół nie będzie, więc przeprowadzany egzamin maturalny w nowej formule, stąd należało wprowadzić stosowną zmianę w § 53 ust. 2 rozporządzenia.

Egzamin maturalny będzie przeprowadzany z przedmiotów obowiązkowych i przedmiotów dodatkowych i będzie obejmował część ustną oraz część pisemną (**§ 54 ust. 1**).

Lista przedmiotów obowiązkowych nie ulegnie zmianie w porównaniu do obecnie obowiązującej (język polski, matematyka, język obcy nowożytny, język mniejszości narodowej – dla absolwentów szkół lub oddziałów z nauczaniem języka danej mniejszości narodowej). Natomiast lista przedmiotów dodatkowych obejmie wszystkie przedmioty, dla których nowa podstawa programowa kształcenia ogólnego określa zakres rozszerzony (**§ 54 ust. 3**).

W porównaniu do obowiązujących przepisów, lista przedmiotów dodatkowych, z których przeprowadzana będzie część pisemna egzaminu maturalnego w 2015 r., nie obejmuje jedynie przedmiotu *wiedza o tańcu*²⁾.

Obecnie egzamin maturalny z przedmiotu *wiedza o tańcu* jest przeprowadzany w oparciu o standardy wymagań dla tego przedmiotu, określone w odrębnych przepisach. Od 2015 r. podstawą do przeprowadzania egzaminu maturalnego będą wymagania ustalone w podstawie programowej kształcenia ogólnego, w której nie są określone wymagania dla przedmiotu *wiedza o tańcu*, na podstawie których mógłby zostać przeprowadzony egzamin maturalny.

Jednocześnie należy pamiętać, że ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. z 2012 r., poz. 572, 742 i 1544) w art. 169 ust. 4 przewiduje możliwość

²⁾ w 2012 r. do egzaminu maturalnego z przedmiotu *wiedza o tańcu* przystąpiło 64 zdających.

przeprowadzania przez uczelnię dodatkowych egzaminów wstępnych z przedmiotów nieobjętych egzaminem maturalnym.

Z obecnej praktyki rekrutacyjnej polskich uczelni wynika, że od kandydatów na każdy kierunek studiów szkoły wyższe oczekują istotnie poszerzonej wiedzy, z co najmniej jednego przedmiotu. Dlatego też, wychodząc naprzeciw sugestii Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich wyrażonej w Uchwale Zgromadzenia Plenarnego KRASP z dnia 6 maja 2011 r. w sprawie nowych zasad egzaminu maturalnego, wprowadzono regulację, zgodnie z którą od 2015 r. każdy zdający będzie miał obowiązek przystąpić również do części pisemnej egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu dodatkowego (**§ 54 ust. 3a**).

Zgodnie z nowym rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 204), obowiązującym od roku szkolnego 2012/2013, każdy uczeń liceum ogólnokształcącego będzie uczył się od 2 do 4 przedmiotów w zakresie rozszerzonym, zaś uczeń technikum – 2 przedmiotów w zakresie rozszerzonym (na nauczanie poszczególnych przedmiotów w zakresie rozszerzonym przewidziane jest w okresie nauczania, w zależności od przedmiotu, 180 godzin lub 240 godzin). Absolwenci liceum ogólnokształcącego przystępujący do egzaminu maturalnego od 2015 r. (absolwenci technikum od 2016 r.) będą przygotowani do obowiązku przystąpienia do egzaminu z jednego wybranego przedmiotu dodatkowego na poziomie rozszerzonym.

Obecnie absolwent nie ma obowiązku przystąpienia do egzaminu maturalnego z przedmiotów dodatkowych.

Oprócz obowiązku przystąpienia do jednego wybranego przedmiotu dodatkowego, absolwent będzie miał również prawo przystąpić do egzaminu maturalnego z pięciu innych przedmiotów dodatkowych (**§ 54 ust. 3b**). Od roku szkolnego 2014/2015 każdy zdający będzie mógł zatem przystąpić, tak jak obecnie, do 6 wybranych przedmiotów dodatkowych.

Jednocześnie, tak jak dotychczas, absolwent nie będzie musiał przystąpić do egzaminu maturalnego z tego przedmiotu dodatkowego, którego uczył się w szkole w zakresie rozszerzonym. Zdający będzie mógł wybrać dowolny przedmiot z listy przedmiotów dodatkowych, z których przeprowadzany będzie egzamin maturalny (**§ 54 ust. 4**).

Tak jak obecnie:

- egzamin maturalny z języka obcego nowożytnego będzie przeprowadzany z języka: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego i włoskiego;
- egzamin maturalny z języka obcego nowożytnego oraz z języka mniejszości narodowej, jako przedmiotu obowiązkowego, absolwent będzie zdawał w części pisemnej i w części ustnej;
- w części pisemnej, przedmioty obowiązkowe (język polski, język obcy nowożytny, język mniejszości narodowej, matematyka) będą zdawane na poziomie podstawowym;
- dla części ustnej egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych (język obcy nowożytny i język mniejszości narodowej) nie będzie określany poziom egzaminu;
- dla części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego, języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej i języka regionalnego, zdawanych jako przedmioty dodatkowe, nie będzie określany poziom egzaminu.

W zmienionej formule egzamin maturalny z języka obcego nowożytnego, języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej i języka regionalnego, jako przedmiotów

dodatkowych, będzie mógł być zdawany w części pisemnej albo w części pisemnej i w części ustnej (§ 55 ust. 2b i 4).

W części pisemnej z przedmiotów dodatkowych egzamin maturalny będzie przeprowadzany tylko na poziomie rozszerzonym, a w przypadku języka obcego nowożytnego, jako przedmiotu dodatkowego – na poziomie rozszerzonym albo dwujęzycznym (§ 57 ust. 3 i 6).

W przypadku opisanym powyżej, absolwent będzie mógł przystąpić do części ustnej egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego, jako przedmiotu dodatkowego również na poziomie dwujęzycznym. (§ 57 ust. 4c i 7).

W porównaniu z obecnym stanem prawnym zmiana polega na tym, że dla przedmiotów dodatkowych nie będzie przeprowadzany egzamin maturalny w części pisemnej na poziomie podstawowym. Natomiast do egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego zdawanego jako przedmiot dodatkowy na poziomie dwujęzycznym – w części pisemnej albo w części pisemnej i w części ustnej, będą mogli przystąpić wszyscy zdający, nie tylko – tak jak ma to miejsce obecnie – absolwenci szkół lub oddziałów dwujęzycznych.

Zasady przeprowadzania egzaminu maturalnego w części ustnej z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym, zostały określone w § 75.

W ostatnich latach nastąpiły istotne zmiany w nauczaniu języków obcych. Od roku szkolnego 2008/2009 wprowadzona została obowiązkowa nauka języka obcego nowożytnego na I etapie edukacyjnym (klasy I-III szkoły podstawowej), a od roku szkolnego 2009/2010 – w związku z wdrażaniem nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego – w gimnazjach obowiązuje nauka dwóch języków obcych, przy czym nauczanie jednego z nich powinno być kontynuacją nauczania ze szkoły podstawowej. Zwiększona została również liczba godzin nauczania języka obcego nowożytnego. Wszystkim powyższym działaniom towarzyszy sprawdzanie poziomu umiejętności językowych uczniów po III (gimnazjum) i IV (szkoły ponadgimnazjalne) etapie edukacyjnym, a od 2015 r. również po II etapie edukacyjnym (klasy IV-VI szkoły podstawowej). Poziom umiejętności językowych wielu uczniów będzie coraz wyższy i należy mu umożliwić przystąpienie do egzaminu maturalnego na możliwie najwyższym poziomie. Prawo przystąpienia do egzaminu z wybranego języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym dla wszystkich absolwentów będzie stanowiło dodatkową opcję, szczególnie dla uczniów uzdolnionych, którzy z przyczyn niejednokrotnie niezależnych od siebie (ograniczenia związane z miejscem zamieszkania), nie mogli uczęszczać do szkoły lub oddziału dwujęzycznego.

Jednocześnie z informacji przekazanych przez Centralną Komisję Egzaminacyjną wynika, że liczba uczniów klas dwujęzycznych przystępujących do egzaminu z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym z roku na rok spada, np. z języka angielskiego prawie dwukrotnie – z 900 do 421 w roku szkolnym 2011/2012. Biorąc pod uwagę fakt, że koszty przygotowania arkuszy egzaminacyjnych dla sześciu języków obcych są stałe i muszą być poniesione bez względu na liczbę zdających, umożliwienie wszystkim absolwentom przystąpienia do egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie dwujęzycznym wpłynie również na racjonalizację kosztów ponoszonych przez system egzaminacyjny.

Wprowadza się również zmianę zasad przeprowadzania egzaminu maturalnego w części ustnej z języka polskiego, języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej i języka regionalnego (§ 73).

Prezentacja, będąca formą przeprowadzania części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego oraz języka mniejszości narodowej, w 2015 r. będzie zastąpiona egzaminem sprawdzającym umiejętność tworzenia wypowiedzi na określony temat inspirowanej tekstem kultury: tekstem literackim, tekstem o języku lub tekstem ikonycznym.

Umiejętność tworzenia wypowiedzi jest jedną z kluczowych umiejętności, którą, zgodnie z nową podstawą programową, uczeń powinien opanować na lekcjach języka polskiego. Znaczenie tej umiejętności w dalszej nauce oraz życiu zawodowym trudno przecenić. Wskazane w podstawie programowej kompetencje z zakresu retoryki np.: „*[uczeń] tworzy dłuższy tekst [...] mówiony zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej*”; „*tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki*”; „*publicznie wygłasza przygotowaną przez siebie wypowiedź*”; „*operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych*”, powinny być sprawdzane podczas egzaminu maturalnego, co pozwoli na dowartościowanie w dydaktyce polonistycznej zaniedbanej umiejętności mówienia (nie: odtwarzania przyswojonego pamięciowo tekstu), niezbędnej w codziennej komunikacji. Przyjęta koncepcja egzaminu (obejmującego zadania odnoszone do konkretnego tekstu) daje możliwość sprawdzenia umiejętności analizy i interpretacji zarówno utworów literackich, jak i innych tekstów kultury (w tym pozasłownych), a także sprawdzenia rzeczywistej znajomości przeczytanych lektur (oznaczonych gwiazdką w podstawie programowej kształcenia ogólnego, jako utwory lub autorzy, których nie można pominąć, jak również innych). Sprawdzenie umiejętności tworzenia samodzielnej wypowiedzi ustnej na zadany temat w określonej poleceniu sytuacji komunikacyjnej zgodnie z zasadami poprawności językowej, logiki i retoryki będzie motywowało do kształcenia uniwersalnych umiejętności komunikacyjnych i rozwijania wiedzy humanistycznej.

Na egzaminie maturalnym w części ustnej z języka polskiego zdający będzie losował zadanie egzaminacyjne składające się z tekstu kultury oraz odnoszącego się do niego polecenia. Zdający będzie miał 15 minut na przygotowanie odpowiedzi. Egzamin będzie trwał około 15 minut i składał się z dwóch części: wypowiedzi monologicznej zdającego dotyczącej wylosowanego polecenia (ok. 10 min.) oraz rozmowy zdającego z zespołem przedmiotowym dotyczącej tej wypowiedzi (ok. 5 min.) Wypowiedź ucznia oceniana będzie według kryteriów holistycznych, o których mowa w części wstępnej uzasadnienia.

Nowa forma części ustnej egzaminu maturalnego kładzie nacisk na spontaniczność wypowiedzi, która jest kluczową cechą komunikacji w życiu codziennym. Umiejętność tworzenia wypowiedzi oraz umiejętności obrony własnego stanowiska, przekonywania itd. są niezbędne nie tylko w edukacji uniwersyteckiej, ale przede wszystkim również – w podstawowym zakresie – w życiu codziennym.

Koncepcja modernizacji egzaminu maturalnego z języka polskiego została opracowana w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III, Działanie 3.2 *Rozwój systemu egzaminów zewnętrznych*, komponent – *Modernizacja egzaminu maturalnego z języka polskiego*, realizowanego przez Centralną Komisję Egzaminacyjną.

Część ustna egzaminu maturalnego z języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej i języka regionalnego będzie przeprowadzana w sposób analogiczny do opisanego wyżej egzaminu ustnego z języka polskiego.

Obecnie część ustna egzaminu maturalnego z języka polskiego i języka mniejszości narodowej trwa około 25 minut i składa się z dwóch części: prezentacji tematu wybranego z listy tematów przygotowanych przez nauczycieli danej szkoły oraz rozmowy zdającego

z zespołem przedmiotowym, która jest związana z prezentowanym tematem. Taka forma przeprowadzania egzaminu maturalnego w części ustnej jest często poddawana krytyce. Stawiany jest zarzut, że nie wszyscy uczniowie samodzielnie przygotowują prezentację, co nie pozwala na uzyskanie rzetelnych informacji o wiadomościach i umiejętnościach zdających.

Tak jak obecnie, część ustną egzaminu maturalnego z języka polskiego, języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej i języka regionalnego będą przeprowadzać i oceniać przedmiotowe zespoły egzaminacyjne powołane w szkole, do której uczęszczał absolwent.

Zakres części pisemnej egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych i przedmiotów dodatkowych oraz czas trwania egzaminu określają przepisy **§ 85a ust. 2 i 3, § 85b ust. 1-3, § 86 ust. 1-3a, § 88 ust. 2-3, § 89, § 91, § 93b ust. 1 i 3 i § 94a ust. 1, 3 i 3a.**

Egzamin maturalny z przedmiotów obowiązkowych w części pisemnej (poziom podstawowy) będzie trwał 170 minut, z wyjątkiem języka obcego nowożytnego – 120 minut, i będzie sprawdzał, w jakim stopniu absolwent spełnia wymagania egzaminacyjne z danego przedmiotu określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie podstawowym.

Egzamin maturalny z przedmiotów dodatkowych w części pisemnej (poziom rozszerzony) będzie trwał 180 minut – z wyjątkiem języka obcego nowożytnego i informatyki – i będzie sprawdzał, w jakim stopniu absolwent spełnia wymagania egzaminacyjne z danego przedmiotu określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie podstawowym i rozszerzonym lub tylko rozszerzonym, w przypadku, gdy podstawa programowa kształcenia ogólnego określa wymagania edukacyjne dla danego przedmiotu tylko w zakresie rozszerzonym.

W przypadku języka obcego nowożytnego zdawanego, jako przedmiot dodatkowy, egzamin maturalny w części pisemnej na poziomie rozszerzonym będzie trwał 150 minut, a na poziomie dwujęzycznym 180 minut. Egzamin będzie sprawdzał, w jakim stopniu absolwent spełnia wymagania z języka obcego nowożytnego określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego w zakresie odpowiednio – podstawowym i rozszerzonym oraz dwujęzycznym.

Egzamin maturalny z informatyki będzie zdawany, jako przedmiot dodatkowy na poziomie rozszerzonym i będzie trwał 210 minut. Egzamin ten będzie składał się z dwóch części. W części pierwszej zdający będzie rozwiązywał zadania bez wykorzystania komputera, natomiast w części drugiej będzie rozwiązywał zadania praktycznie – z wykorzystaniem komputera.

W obowiązującym stanie prawnym rozporządzenie podaje zakres egzaminu maturalnego dla każdego przedmiotu, odnoszący się do standardów przeprowadzania egzaminu maturalnego z danego przedmiotu, określonych w odrębnych przepisach. Czas trwania egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych na poziomie podstawowym wynosi 170 minut, dla języka obcego nowożytnego - 120 minut. W przypadku przedmiotów dodatkowych egzamin maturalny na poziomie rozszerzonym ma różny wymiar czasowy:

- język polski, język mniejszości narodowej, język obcy nowożytny na poziomie dwujęzycznym, matematyka, filozofia, historia, historia muzyki, historia sztuki, wiedza o społeczeństwie, wiedza o tańcu, język łaciński i kultura antyczna, język mniejszości etnicznej i język regionalny - trwa 180 minut;
- język obcy nowożytny na poziomie rozszerzonym – trwa 190 minut;

- biologia, chemia, fizyka i astronomia i geografia – trwa 150 minut;
- informatyka – trwa 240 minut.

W porównaniu do obowiązujących przepisów, regulujących zasady przystępowania do egzaminu maturalnego, ujednolicony został czas trwania egzaminu z przedmiotów dodatkowych – biologii, chemii, fizyki i geografii, natomiast skrócony zostanie czas trwania egzaminu z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym (o 40 minut) i z informatyki (o 30 minut). Skrócenie czasu trwania egzaminów z tych przedmiotów wynika ze zmiany formuły przeprowadzania tych egzaminów od 2015 r. i potrzeby urealnienia czasu ich trwania. Jednocześnie liczba zadań zastosowanych w arkuszach egzaminacyjnych dla poszczególnych przedmiotów w 2015 r., będzie dostosowana do przewidzianego czasu pracy przeznaczonego na ich rozwiązanie.

Przykładowe pytania i zadania, jakie mogą pojawić się na egzaminie maturalnym od 2015 r., wraz z rozwiązaniami, zostaną opublikowane przez Centralną Komisję Egzaminacyjną w informatorach o egzaminie maturalnym z poszczególnych przedmiotów nie później niż do 1 września 2013 r.

Wyniki egzaminu maturalnego będą, tak jak obecnie, wyrażane w procentach. Dodatkowo, wyniki z części pisemnej egzaminu maturalnego będą przedstawiane na skali centylowej, z wyjątkiem przedmiotów zdawanych w językach obcych (przez uczniów szkół i oddziałów dwujęzycznych), gdzie ze względu na nieliczną populację zdających, ustalenie wyniku centylowego nie jest uzasadnione merytorycznie z uwagi na znikomą wartość pomiarową i użytkową (§ 76 i 97).

Wynik na skali centylowej nie będzie również ustalany dla egzaminów przeprowadzanych w części ustnej ze względów organizacyjnych. Egzamin ustny z przedmiotu dodatkowego jest przeprowadzany w szkole i wynik tego egzaminu ustala zespół przedmiotowy. Po przeprowadzonym egzaminie zdający jest informowany o jego wyniku.

Okręgowe komisje egzaminacyjne ustalą wyniki w procentach na podstawie liczby punktów uzyskanych przez zdającego za każde zadanie egzaminacyjne. Natomiast Centralna Komisja Egzaminacyjna ustali wyniki egzaminu maturalnego na skali centylowej, po zestawieniu wyników uzyskanych przez absolwentów w całym kraju (§ 98).

Wyniki egzaminu maturalnego w części pisemnej wyrażone na skali centylowej, podobnie jak to ma miejsce w przypadku egzaminu gimnazjalnego od 2012 r., będą dodatkową informacją wskazującą, jaki odsetek zdających uzyskał taki sam lub niższy wynik z danego przedmiotu.

Zdający, który w maju lub – w uzasadnionych przypadkach – w czerwcu nie przystąpił do egzaminu maturalnego, z co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego w części pisemnej albo któremu egzamin ten został unieważniony, nie może przystąpić do egzaminu z przedmiotu dodatkowego w terminie sierpniowym, tzw. poprawkowym (§ 103a). Powyższa regulacja prawna została dodana w niniejszej zmianie rozporządzenia, aby wyraźnie zaznaczyć, w jakich sytuacjach absolwent może przystąpić do egzaminu maturalnego w terminie sierpniowym.

Obecnie przepisy dają możliwość przystąpienia do egzaminu maturalnego w terminie sierpniowym tym zdającym, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych, zarówno w części ustnej jak i w części pisemnej, i nie zdali egzaminu z jednego przedmiotu, czyli nie uzyskali, co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania. Przystępując ponownie do egzaminu maturalnego jeszcze w tym samym roku

szkolnym (w sierpniu), absolwent ma szansę poprawić niekorzystny wynik egzaminu i uzyskać świadectwo dojrzałości.

Nowe zasady egzaminu maturalnego od 2015 r. wprowadzają jedynie warunek przystąpienia do egzaminu, z co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego, ale nie określają progu zdawalności dla tego egzaminu

Warunkiem zdania egzaminu maturalnego (otrzymania świadectwa dojrzałości) od roku szkolnego 2014/2015 będzie uzyskanie z każdego przedmiotu obowiązkowego w części ustnej i w części pisemnej, co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania (tak jak obecnie) oraz przystąpienie do egzaminu maturalnego w części pisemnej z przynajmniej jednego wybranego przedmiotu dodatkowego (**§ 101**).

Jednocześnie, wskazuje się, że zdający, który przystąpił do egzaminu maturalnego z jednego z przedmiotów dodatkowych i któremu egzamin ten został unieważniony, nie zdaje egzaminu maturalnego. Powyższa regulacja ma na celu zapobieżenie przypadkom niesamodzielnej pracy zdających.

Absolwent, który nie zdał egzaminu maturalnego z określonego przedmiotu lub przedmiotów, w części ustnej lub w części pisemnej, albo przerwał egzamin, będzie mógł ponownie przystąpić do egzaminu maturalnego z tego przedmiotu lub przedmiotów przez okres 5 lat od pierwszego egzaminu maturalnego. Jednocześnie absolwent ten będzie mógł podwyższać wyniki już zdanych egzaminów. W tych przypadkach zdający będzie przystępował ponownie do egzaminu maturalnego w sposób i na warunkach określonych w roku, w którym przystępował do egzaminu maturalnego po raz pierwszy. W przypadku, gdy w ciągu 5 lat absolwent nie zda egzaminu maturalnego, może ponownie przystąpić do egzaminu maturalnego w pełnym zakresie.

Jednocześnie absolwent, który nie zdał egzaminu maturalnego albo przerwał egzamin może również przystąpić do egzaminu maturalnego, zarówno w części ustnej, jak i części pisemnej, z innych przedmiotów dodatkowych, zgodnie z przepisami obowiązującymi w roku, w którym zdający przystępuje ponownie do egzaminu maturalnego (**§ 104**).

Natomiast osoba, która uzyskała świadectwo dojrzałości, będzie mogła ponownie przystąpić do egzaminu maturalnego z przedmiotów obowiązkowych i przedmiotów dodatkowych, zgodnie z przepisami obowiązującymi w roku, w którym ponownie przystąpi do egzaminu maturalnego (**§ 105**).

Obecnie przepisy pozwalają absolwentom ponownie przystąpić do egzaminu maturalnego w celu podwyższenia wyniku zdanego egzaminu maturalnego lub zdania egzaminu maturalnego z przedmiotów dodatkowo wybranych, co w przypadku podwyższania wyniku już zdanego egzaminu oznacza konieczność przeprowadzenia tego egzaminu (przygotowania arkuszy egzaminacyjnych) uwzględniając sposób i warunki obowiązujące w chwili przystąpienia absolwenta do tego egzaminu po raz pierwszy. Zmiana przepisów dotyczących sposobu i warunków przeprowadzania egzaminu maturalnego niejednokrotnie skutkuje koniecznością wprowadzania okresu przejściowego dla osób chcących podwyższyć już uzyskany wynik egzaminu. Z opisanego powyżej powodu zostały wprowadzone przepisy przejściowe:

1) w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 września 2008 r. *zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania*

uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 178, poz. 1097) oraz

2) w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 156, poz. 1046).

W pierwszym przypadku, osoby, które do roku szkolnego 2008/2009 włącznie przystąpiły do egzaminu maturalnego, mogą podwyższać wynik zdanego egzaminu maturalnego na warunkach i w sposób obowiązujący do roku szkolnego 2008/2009, przez okres 5 lat od daty pierwszego egzaminu. Natomiast w drugim przypadku osoby, które w latach szkolnych 2009/2010 i 2010/2011 zdały egzamin maturalny, mogą podwyższyć uzyskane wyniki na warunkach i w sposób obowiązujący w tych latach, najpóźniej do roku szkolnego 2013/2014.

Przedmiotowa zmiana ma na celu umożliwienie osobie, która zdobyła świadectwo dojrzałości, zdawania dowolnie wybranych egzaminów, spośród przedmiotów i poziomów, które obejmuje egzamin maturalny w danym roku, bez względu na to, w której puli przedmiotów i poziomów znajdują się wybrane przez niego egzaminy i bez względu na to, jakie przedmioty i poziomy zdawał poprzednio na swoim egzaminie maturalnym.

W rozporządzeniu rezygnuje się zatem z pojęcia „podwyższanie wyników” w odniesieniu do osób posiadających świadectwo dojrzałości. W obowiązującej konstrukcji prawnej komisje okręgowe muszą dokonywać analizy poprzednich wyborów maturzystów, tworzyć skomplikowane relacje między minionymi i aktualnymi zasadami zdawania egzaminu maturalnego. Motywacją absolwentów posiadających świadectwo dojrzałości, czyli tych, którzy już kiedyś spełnili wszystkie stawiane przed nimi warunki, do ponownego przystępowania do egzaminu maturalnego, jest uzyskanie wyników pozwalających na udział w rekrutacji na wybrany kierunek studiów w danym roku. Z tego względu powinni mieć oni nieograniczoną możliwość wyboru przedmiotów i poziomów objętych egzaminem maturalnym w tym roku.

Osoba posiadająca świadectwo dojrzałości, która ponownie przystąpi do egzaminu maturalnego w danym roku, otrzyma aneks do świadectwa z wszystkimi uzyskanymi wynikami (**§ 106 ust. 2**). Tak jak obecnie, aneks do świadectwa dojrzałości będzie uprawniał do ubiegania się o przyjęcie na studia w szkołach wyższych wraz ze świadectwem dojrzałości.

15) do § 1 pkt 26 i 27

Zmiana w **§ 58 ust. 1** dotyczy absolwentów szkół lub oddziałów z językiem nauczania mniejszości etnicznej lub językiem regionalnym, w których zajęcia prowadzone są w tych językach oraz absolwentów szkół lub oddziałów dwujęzycznych, w których język mniejszości etnicznej lub język regionalny jest drugim językiem nauczania. Zmiana polega na umożliwieniu tym absolwentom – tak jak to jest w przypadku języka danej mniejszości narodowej – zdawania na egzaminie maturalnym przedmiotów w języku danej mniejszości etnicznej lub języku regionalnym, z wyjątkiem języka polskiego oraz treści dotyczących historii Polski i geografii Polski.

Zmiana w **§ 58a ust. 2** ma charakter porządkujący i dotyczy egzaminu maturalnego przeprowadzanego dla absolwentów szkół i oddziałów dwujęzycznych z przedmiotów nauczanych w języku obcym będącym drugim językiem nauczania zdawanych, jako

przedmioty dodatkowe. Zmiana polega na wpisaniu geografii i historii, jako przedmiotów, z których przeprowadzany jest egzamin maturalny. Egzamin maturalny nie jest bowiem przeprowadzany z zakresów tych przedmiotów tj. z części geografii odnoszącej się do geografii ogólnej oraz części historii odnoszącej się do historii powszechnej, których nauczanie jest prowadzone w drugim języku nauczania w szkołach i oddziałach dwujęzycznych.

16) do § 1 pkt 28

Zmiana w **§ 60 ust. 1** polega na doprecyzowaniu obecnego brzmienia przepisu tj. wskazaniu, iż z egzaminu maturalnego z danego przedmiotu są zwolnieni ci zdający, którzy uzyskali tytuł laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej, będąc uczniami szkoły ponadgimnazjalnej. Okręgowe komisje egzaminacyjne zgłaszały przypadki błędnego interpretowania dotychczasowego brzmienia tego przepisu, z którego wynikało, że uczeń gimnazjum będący laureatem lub finalistą np. olimpiady z języka polskiego rościł sobie prawo do zwolnienia nie tylko z egzaminu gimnazjalnego z tego przedmiotu, ale również z egzaminu maturalnego z tego przedmiotu. Przedmiotowa zmiana jednoznacznie wskazuje osoby, które mogą być zwolnione z egzaminu maturalnego z określonego przedmiotu.

W rozporządzeniu wprowadza się nową regulację prawną dotyczącą laureatów lub finalistów olimpiad przedmiotowych. Dodany w **§ 60 ust. 3a** przepis daje absolwentowi możliwość zmiany złożonej deklaracji w zakresie przedmiotu, z którego uzyskał tytuł laureata lub finalisty olimpiady przedmiotowej. Absolwent może zmienić przedmiot wskazany w deklaracji lub dopisać nowy przedmiot, a także dokonać zmiany języka obcego nowożytnego lub zmienić poziom języka obcego nowożytnego wskazanego w deklaracji. Wniosek zawiadamiający o dokonaniu zmiany w deklaracji absolwent może złożyć nie później niż na 2 tygodnie przed egzaminem maturalnym.

Natomiast zmiana w **§ 60 ust. 4 i 5** wynika z konieczności dostosowania brzmienia istniejących przepisów do wprowadzanej w niniejszym rozporządzeniu nowej formuły przeprowadzania egzaminu maturalnego, która daje możliwość przystąpienia wszystkim zdającym do egzaminu z języka obcego nowożytnego, jako przedmiotu dodatkowego, na poziomie dwujęzycznym. W tym przypadku wprowadzony został przepis mówiący o tym, że laureaci i finaliści olimpiady przedmiotowej z języka obcego nowożytnego są zwolnieni z egzaminu maturalnego z tego przedmiotu, jako przedmiotu dodatkowego, i uzyskują w części ustnej najwyższy wynik na poziomie dwujęzycznym (egzamin maturalny w części ustnej z języka obcego nowożytnego, jako przedmiotu dodatkowego, może być zdawany na poziomie dwujęzycznym), a w części pisemnej najwyższy wynik na poziomie określonym w złożonej przez nich deklaracji przystąpienia do egzaminu maturalnego (egzamin maturalny w części pisemnej z języka obcego nowożytnego, jako przedmiotu dodatkowego, może być zdawany na poziomie rozszerzonym albo dwujęzycznym), czyli po 100% punktów. W obowiązującym stanie prawnym tylko absolwenci szkół lub oddziałów dwujęzycznych, którzy uzyskali tytuł laureata lub finalisty olimpiady z języka obcego będącego drugim językiem nauczania, byli zwolnieni z egzaminu maturalnego z tego języka i uzyskiwali najwyższy wynik na poziomie dwujęzycznym, tzn. 100% punktów.

17) do § 1 pkt 29

Zmiana w **§ 61 ust. 2** dotyczy terminu ogłaszania przez Centralną Komisję Egzaminacyjną harmonogramu przeprowadzania egzaminu maturalnego. Obecnie CKE ma obowiązek

ogłosić harmonogram nie później niż do dnia 1 września roku, w którym jest przeprowadzany egzamin maturalny. Ze względów organizacyjnych (konieczność opracowania przez szkoły organizacji jej pracy przed rozpoczęciem roku szkolnego) wprowadza się przesunięcie tego terminu do dnia 20 sierpnia roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym jest przeprowadzany egzamin maturalny

18) do § 1 pkt 30, 32, 40 i 62

Zmiana w **§ 63 ust. 1** wynika z konieczności dostosowania brzmienia istniejących przepisów dotyczących składania deklaracji przystąpienia do egzaminu maturalnego do zmienionych zasad przeprowadzania tego egzaminu.

W **§ 63 uchyla się ust. 7**. Wynika to z faktu, że w 2009 r. rozpoczęto reorganizację systemu kształcenia dzieci obywateli polskich za granicą. Dotychczasowe szkoły i zespoły szkół funkcjonujące przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej przekształcono w szkolne punkty konsultacyjne prowadzące nauczanie uzupełniające w zakresie języka polskiego i wiedzy o Polsce. Jedyne funkcjonujący Zespół Szkół im. Zygmunta Mineyki przy Ambasadzie RP w Atenach nie prowadzi nauczania ramowego na etapie liceum ogólnokształcącego. Konsekwencją uchylecia ust. 7 jest zmiana brzmienia **ust. 9**. Zmiana ma charakter porządkowy.

W związku z powyższą zmianą koniecznym stało się wprowadzenie zmiany w **§ 67 ust. 3, § 80 ust. 2 i § 104 ust. 1** polegającej na usunięciu z treści przepisów odwołania do § 63 ust. 7. Powyższe zmiany mają charakter porządkowy.

19) do § 1 pkt 33

W **§ 68 ust. 9** doprecyzowano, że w przypadku konieczności zmiany nauczyciela będącego członkiem zespołu przedmiotowego, powołany w zastępstwie nauczyciel musi spełniać również wymagania określone w ust. 4 i 5 tego paragrafu, co oznacza, że w składzie zespołu przedmiotowego musi być, co najmniej jedna osoba zatrudniona w innej szkole lub placówce oraz nie może to być nauczyciel, który w ostatnim roku nauki prowadził zajęcia z danego przedmiotu ze zdającymi.

20) do § 1 pkt 35 i 36

Zmiany w **§ 71 ust. 1a, 2a i 3** określają sposób przekazywania zestawów zadań maturalnych w części ustnej z języka polskiego, języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej oraz języka regionalnego. Dyrektor komisji okręgowej przekazuje przewodniczącemu zespołu egzaminacyjnego w szkole, nie później niż na dwa dni przed terminem części ustnej egzaminu maturalnego, przygotowane przez Komisję Centralną zestawy zadań egzaminacyjnych oraz kryteria oceniania tych zadań i ich punktację.

Zmiany w **§ 72 ust. 2-4** mają na celu określenie warunków przeprowadzania części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego, języka mniejszości narodowej, języka mniejszości etnicznej, języka regionalnego oraz języka obcego nowożytnego.

21) do § 1 pkt 39, 55 i 71

Zmiana w **§ 78 ust. 2** rozporządzenia ma na celu doprecyzowanie obecnego przepisu mówiącego o konieczności wpisania na liście zdających ich numery PESEL. W przepisie dodano sformułowanie „*a w przypadku braku numeru PESEL – serię i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość*”.

Analogiczną zmianę wprowadzono w **§ 96 ust. 1 i 137 ust. 4**. Zmiany o podobnym charakterze zostały również wprowadzone w **§ 36 ust. 4 i § 41 ust. 1 pkt 1 i 8** – w przypadku sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego (§ 1 pkt 4 i pkt 11).

22) do § 1 pkt 41

Zmiana w **§ 82 ust. 3** rozporządzenia polega na zmniejszeniu (jeden przedstawiciel) wymaganej liczby przedstawicieli zdających, biorących udział w czynnościach organizacyjnych związanych z otwieraniem pakietów zawierających arkusze egzaminacyjne do przeprowadzania części pisemnej egzaminu maturalnego. Zmiana jest podyktowana względami organizacyjnymi.

23) do § 1 pkt 42, 55, 57, 58, 65, 66 i 71

W **§ 83** dodaje się nowy **ust. 4**, który definiuje samodzielność pracy absolwenta przystępującego do egzaminu maturalnego. Analogicznie, jak w przypadku sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego, przez samodzielne rozwiązywanie zadań zawartych w arkuszu egzaminacyjnym na egzaminie maturalnym, rozumie się tworzenie własnego tekstu lub własnych rozwiązań zadań w czasie trwania tego egzaminu.

W **§ 99** wprowadza się dodatkowe regulacje dotyczące unieważnienia egzaminu maturalnego z danego przedmiotu w części pisemnej, polegające na:

- wprowadzeniu przepisu precyzującego, że prace wszystkich zdających, u których stwierdzone zostały jednakowe sformułowania wskazujące na korzystanie z pomocy innych osób lub udostępnienie własnych rozwiązań, są unieważniane (**ust. 2a**),
- wprowadzeniu obowiązku pisemnego poinformowania absolwenta o unieważnieniu jego pracy egzaminacyjnej, z podaniem przyczyny unieważnienia (**ust. 4**).

Powyższe zmiany są analogiczne do wprowadzonych w przypadku sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego.

W **§ 99 ust. 3** wprowadza się uzupełnienie obowiązującego przepisu o sformułowanie „z zastrzeżeniem § 101 ust. 2”. Wprowadzone zastrzeżenie dotyczy sytuacji, gdy zdający przystąpił do egzaminu maturalnego tylko z jednego przedmiotu dodatkowego i egzamin ten został unieważniony. W tym przypadku, w myśl regulacji zawartej w § 101 ust. 2, absolwent nie zdaje egzaminu maturalnego i nie otrzymuje świadectwa dojrzałości.

Zmiana w **§ 99 ust. 2** polega na zastąpieniu sformułowania „arkusza egzaminacyjnego”, sformułowaniem „pracy egzaminacyjnej”. Zmiana ma charakter porządkujący i ujednolica terminologię stosowaną w rozporządzeniu.

Analogiczną zmianę terminologiczną wprowadzono w **§ 96 ust. 2, § 98 ust. 1-3, § 107 oraz § 108 ust. 4 i 6**.

24) do § 1 pkt 43

Zmiana w **§ 84 ust. 1** ma charakter doprecyzowujący, że część pisemna egzaminu maturalnego rozpoczyna się zgodnie z terminem określonym w harmonogramie przeprowadzania tego egzaminu, ustalonym przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

25) do § 1 pkt 59

W **§ 100 pkt 1** wprowadza się sformułowanie, „o których mowa w § 54 ust. 3b”, które jest doprecyzowaniem tego przepisu.

W myśl nowej formuły przeprowadzania egzaminu maturalnego każdy absolwent, aby otrzymać świadectwo dojrzałości, musi zdać egzamin maturalny ze wszystkich przedmiotów obowiązkowych i przystąpić do egzaminu, z co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego (§ 101). W przypadku, gdy zdający nie przystąpi do egzaminu z przynajmniej jednego przedmiotu dodatkowego nie uzyska świadectwa dojrzałości.

Natomiast, jeżeli absolwent zadeklarował przystąpienie do np. czterech przedmiotów dodatkowych, a przystąpił tylko do jednego, na świadectwie dojrzałości będzie miał podany wynik egzaminu z tego przedmiotu, a w przypadku pozostałych zadeklarowanych przedmiotów dodatkowych będzie miał wpisane - 0%.

26) do § 1 pkt 60

W **§ 102 ust. 4 i 5** zmieniony został termin przekazania informacji o harmonogramie przeprowadzenia egzaminu maturalnego w terminie dodatkowym oraz o miejscu przeprowadzenia tego egzaminu. Informacja o dodatkowym terminie egzaminu maturalnego będzie zawarta w harmonogramie przeprowadzania wszystkich egzaminów zewnętrznych w danym roku szkolnym, ogłaszanych przez dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej do dnia 20 sierpnia roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym przeprowadzany jest egzamin maturalny.

Obecnie termin ten jest ogłaszany w pierwszym tygodniu czerwca. Ponieważ egzamin maturalny w terminie dodatkowym nie musi odbywać się w szkole macierzystej zdającego, ważne jest, aby zainteresowany absolwent uzyskał jak najszybciej informację o tym, gdzie będzie mógł do tego egzaminu przystąpić.

Natomiast informacja o miejscu przeprowadzania egzaminu maturalnego w terminie dodatkowym będzie ogłaszana na stronie internetowej komisji okręgowej w ostatnim tygodniu maja, zamiast w pierwszym tygodniu czerwca. Zmiana wprowadzona w **ust. 8** ma charakter porządkowy.

28) do § 1 pkt 67,68 i 70

W związku z tym, iż w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego są zawody, w których rezultatem końcowym wykonania zadania egzaminacyjnego jest dokumentacja (np. technik informatyk, technik ekonomista), wprowadza się w **§ 134a** przepis ułatwiający organizację i ocenę części praktycznej egzaminu w tych zawodach. Są to zawody bardzo popularne, dlatego też umożliwienie zorganizowania części praktycznej egzaminu w większych grupach, bez udziału egzaminatora usprawni prace organizacyjne. W celu obserwowania przebiegu części praktycznej egzaminu, kierownik ośrodka egzaminacyjnego powołuje nauczyciela zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego zatrudnionego w innej szkole lub placówce, który w tym szczególnym przypadku wchodzi w skład zespołu nadzorującego, o którym mowa w § 129 ust. 1 rozporządzenia.. Ponadto przepis ten usprawni sprawdzanie i ocenianie prac egzaminacyjnych, ponieważ egzaminatorzy będą mogli pracować w dni wolne od pracy, nie zakłócając pracy w szkole.

Wprowadzenie nowej regulacji w § 134a spowodowało konieczność dokonania zmiany w **§ 132 ust. 6** polegającej na uzupełnieniu listy osób, które mogą przebywać w pomieszczeniu, w którym odbywa się część praktyczna egzaminu zawodowego, oraz w **§ 133 ust. 1**, w którym wprowadzone zostało zastrzeżenie odwołujące się do § 134a. Powyższe zmiany mają charakter porządkowy.

29) do § 1 pkt 69

Uzupełnienie przepisu **§ 133a** ma charakter porządkowy, wynikający z brzmienia **§ 122** ust. 3, który dotyczy materiałów i przyborów pomocniczych znajdujących się na stanowiskach egzaminacyjnych podczas części pisemnej egzaminu zawodowego. Przepis **§ 122** ust. 3 odwołuje się do **§ 133a**, który w dotychczasowym brzmieniu nie uwzględnia, że w trakcie części pisemnej egzaminu zawodowego na indywidualnych stanowiskach mogą znajdować się materiały i przybory pomocnicze, dlatego też należy go uzupełnić.

30) do § 1 pkt 72 i 73

§ 137a oraz **§ 138** dotyczą samodzielności rozwiązywania zadań egzaminacyjnych w części pisemnej i części praktycznej egzaminu zawodowego. Wprowadzone w **§ 138** **ust. 2-4** przepisy określają sposób postępowania w przypadku stwierdzenia przez egzaminatora niesamodzielnego wykonania zadania egzaminacyjnego podczas sprawdzania i oceniania dokumentacji, która jest rezultatem końcowym wykonania zadania w części praktycznej egzaminu zawodowego. Przepis **ust. 5** tego paragrafu wskazuje na możliwość ponownego przystąpienia do egzaminu zawodowego przez zdającego, któremu unieważniono pracę. Regulacje określone w **§ 137a** i **§ 138** **ust. 2-5** mają charakter doprecyzowujący oraz porządkujący i są konieczne ze względu na wprowadzenie **§ 134a**, dotyczącego przebiegu części praktycznej egzaminu zawodowego i oceny prac egzaminacyjnych w przypadku, gdy rezultatem końcowym jest dokumentacja.

31) do § 1 pkt 74

Zmiany w **§ 146** rozporządzenia wynikają z konieczności dostosowania brzmienia istniejących przepisów do nowej struktury sprawdzianu (dwie części sprawdzianu) i egzaminu gimnazjalnego (części egzaminu gimnazjalnego podzielone są na zakresy, a w przypadku części trzeciej – na poziomy). Natomiast dodany w **§ 146** nowy **ust. 3a** obowiązuje okręgowe komisje egzaminacyjne do przekazania dyrektorowi szkoły oraz, za jego pośrednictwem, uczniom (słuchaczom) lub absolwentom, którym unieważniono odpowiednio sprawdzian lub egzamin, pisemną informację o przyczynach unieważnienia.

32) do § 1 pkt 75

Zmiana w **§ 147a** polega na zastąpieniu określenia „standaryzacja propozycji pytań, zadań i testów” określeniem „próbne zastosowanie pytań, zadań i testów”, co bardziej oddaje cel tego działania. Próbne zastosowanie ma potwierdzić właściwy dobór pytań, zadań i testów w nim użytych, ewentualnie wskazać konieczność wprowadzenia korekt.

33) do § 2

W **§ 2** niniejszego rozporządzenia wprowadza się przepis przejściowy dotyczący uczniów klasy II, III i IV szkoły ponadgimnazjalnej, którzy odpowiednio w roku szkolnym 2012/2013, 2013/2014 oraz 2014/2015 nie uzyskają promocji do klasy programowo wyższej lub nie ukończą szkoły ponadgimnazjalnej. W przypadku tych uczniów szkoła jest zobowiązana stworzyć warunki umożliwiające wyrównanie różnic programowych wynikających z realizacji nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego. Analogiczne rozwiązanie było przyjęte przy wprowadzaniu zmian w zasadach przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego od 2012 r.

33) do § 3-8

Zgodnie z § 11 większość przepisów rozporządzenia wchodzi w życie z dniem 1 września 2014 r. Jednakże niektóre regulacje, w szczególności dotyczące zasad przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego, będą obowiązywały już od roku szkolnego 2013/2014.

Z tego względu w § 3-8 dodano przepisy przejściowe o charakterze incydentalnym. Dotyczą one:

1) możliwości zmiany języka obcego nowożytnego wskazanego w deklaracji lub rezygnacji z przystąpienia do części trzeciej egzaminu gimnazjalnego na poziomie rozszerzonym (§ 3);

2) możliwości zmiany języka obcego nowożytnego, do którego uczeń (słuchacz) przystępuje w części trzeciej egzaminu, na inny, po warunkiem, że jest to język obcy nowożytny, którego również uczy się w szkole, jako przedmiotu obowiązkowego (§ 4);

3) konieczności powołania zastępcy do składu zespołu nadzorującego poszczególne części egzaminu gimnazjalnego w miejsce przewodniczącego lub członka zespołu nadzorującego, który z powodu choroby lub z innych ważnych przyczyn nie może wziąć udziału w egzaminie gimnazjalnym (§ 5);

4) sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia niesamodzielnej pracy uczniów (słuchaczy) biorąc pod uwagę strukturę egzaminu gimnazjalnego (§ 6);

5) sposoby postępowania w przypadku, gdy uczeń (słuchacz) z przyczyn losowych lub zdrowotnych nie przystąpił do egzaminu gimnazjalnego lub przerwał ten egzamin, biorąc pod uwagę strukturę egzaminu gimnazjalnego (§ 7);

6) sposobu postępowania w przypadku zgłoszenia przez ucznia (słuchacza) zastrzeżenia dotyczącego naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego, biorąc pod uwagę strukturę egzaminu gimnazjalnego (§ 8).

34) do § 9

W § 9 wyszczególniono, w jakich typach szkół zostanie przeprowadzony po raz pierwszy egzamin maturalny na warunkach i w sposób opisany w § 1 niniejszego rozporządzenia w nowym brzmieniu. Wynika to z harmonogramu wdrażania nowej podstawy kształcenia ogólnego – proces wdrażania nowej podstawy rozpoczął się 1 września 2012 r. od I klasy szkoły ponadgimnazjalnej oraz cyklu kształcenia w liceum ogólnokształcącym (3 lata) oraz technikum (4 lata).

35) do § 10

Przepis § 10 niniejszego rozporządzenia wprowadza regulację umożliwiającą osobom, które zdały egzamin maturalny przed rokiem szkolnym 2009/2010 i nie przystąpiły do egzaminu maturalnego z matematyki, zdanie tego egzaminu na poziomie podstawowym od roku szkolnego 2013/2014 włącznie.

W obowiązującej konstrukcji prawnej osoby te mogą zdawać egzamin z matematyki, jako przedmiotu dodatkowego, tylko na poziomie rozszerzonym (na poziomie podstawowym zdawany jest obowiązkowy egzamin z matematyki).

Przepis ten będzie dotyczył przede wszystkim osób, które chcą zmienić bądź rozpocząć nowy kierunek studiów i muszą okazać się wynikiem egzaminu maturalnego z matematyki na poziomie podstawowym. Ministerstwo Edukacji Narodowej odbiera sygnały wskazujące na to, że absolwenci, którzy legitymują się wynikiem egzaminu maturalnego z matematyki na poziomie rozszerzonym są obecnie w gorszej sytuacji, jeżeli chodzi o rekrutację do szkół wyższych, niż absolwenci mający wynik egzaminu maturalnego z matematyki na poziomie podstawowym (kwestia stosowanych przez szkoły wyższe „przeliczników” wyniku egzaminu maturalnego z poziomu rozszerzonego na poziom podstawowy).

Powyższy przepis ma, więc wyrównać szanse w ubieganiu się o indeks wybranej uczelni osobom, o których mowa na wstępie.

37) do § 13

Przepisy określające nową formułę przeprowadzania od 2015 r. sprawdzianu i egzaminu maturalnego wchodzi w życie z dniem 1 września 2014 r.

Przepisy w zakresie egzaminu gimnazjalnego oraz przepisy dotyczące kwestii organizacji przeprowadzania, zarówno sprawdzianu, jak i egzaminu maturalnego, które nie są związane z nowymi zasadami tych egzaminów, wchodzi w życie z dniem 1 września 2013 r.

Natomiast przepisy wprowadzające zmiany w zakresie przeprowadzania egzaminu zawodowego wchodzi w życie z dniem 1 maja 2013 r. ze względu na konieczność wprowadzenia ich w najbliższym terminie przeprowadzania tego egzaminu.

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Ministerstwa Edukacji Narodowej – zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. *o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Rządowego Centrum Legislacji – zgodnie z § 11 a ust. 1 i ust. 2 pkt 1 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.).

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. *w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych* (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji (OSR)

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Rozporządzenie dotyczy uczniów, słuchaczy, absolwentów szkół, nauczycieli, egzaminatorów, dyrektorów szkół, rodziców, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej i okręgowych komisji egzaminacyjnych.

2. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został przekazany do zaopiniowania przez związki zawodowe w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o *związkach zawodowych* (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.) oraz partnerów społecznych:

- 1) Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. ks. Jerzego Popiełuszki”;
- 2) Forum Związków Zawodowych;
- 3) Komisję Krajową NSZZ „Solidarność”;
- 4) Komisję Krajową NSZZ „Solidarność 80”;
- 5) Krajową Sekcję Oświaty NSZZ „Solidarność”;
- 6) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Schronisk dla Nieletnich i Zakładów Poprawczych;
- 7) Sekcję Krajową Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
- 8) Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80”, Komisja Krajowa;
- 9) Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego;
- 10) Zarząd Krajowego Związku Zawodowego Nauczycieli Średnich Szkół Leśnych w Polsce;
- 11) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
- 12) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”;
- 13) Fundacja Rzecznik Praw Rodziców;
- 14) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
- 15) Krajowe Porozumienie Rodziców i Rad Rodziców;
- 16) Konfederację Stowarzyszeń Nauczycielskich;
- 17) Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 18) Konferencję Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- 19) Konferencja Rektorów Publicznych Szkół Zawodowych;
- 20) Konferencja Rektorów Uczelni Zawodowych;
- 21) Krajową Izbę Edukacji;
- 22) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 23) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Gminnych Samorządowych Ośrodków Doskonalenia Nauczycieli;
- 24) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Dyrektorów Centrów Kształcenia Ustawicznego;
- 25) Ogólnopolskie Forum Niepublicznych Szkół Wiejskich;
- 26) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Niepublicznych Szkół Muzycznych I i II Stopnia;
- 27) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Rodziców;
- 28) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym;
- 29) Polski Związek Głuchych, Zarząd Główny;
- 30) Polski Związek Niewidomych, Zarząd Główny;
- 31) Polską Radę Ekumeniczną;
- 32) Polskie Towarzystwo Dysleksji;
- 33) Polskie Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół;
- 34) Radę Szkół Katolickich;

- 35) Radę Główną Szkolnictwa Wyższego;
- 36) Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej;
- 37) Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
- 38) Stowarzyszenie Oświatowców Polskich Zarząd Główny;
- 39) Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
- 40) STO Ogólnopolskie Forum Rodziców;
- 41) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich;

Projekt rozporządzenia została również przekazany do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Komisji Wspólnej Rządu i Mniejszości Narodowych i Etnicznych, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Rzecznika Praw Dziecka i Rzecznika Praw Obywatelskich.

W dniu 12 marca 2013 r. projekt uzyskał wiążącą pozytywną opinię Zespołu ds. Edukacji, Kultury i Sportu Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Uwagi do rozporządzenia przesłali następujący partnerzy społeczni: Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich, Polski Związek Głuchych, Związek Nauczycielstwa Polskiego, Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie.

Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich zgłosiło uwagi do przepisu § 60 ust. 3a projektu rozporządzenia, dotyczącego absolwentów będących laureatami lub finalistami olimpiady przedmiotowej. Powyższy przepis informuje, że laureat lub finalista olimpiady przedmiotowej może dokonywać zmiany przedmiotu zarówno w części ustnej, jak i pisemnej egzaminu maturalnego, w tym języka obcego nowożytnego, jeżeli zadeklarował przystąpienie do egzaminu maturalnego z innego przedmiotu, w tym języka obcego. SDSŚ wskazało, że wyszczególnienie języków obcych wydaje się zbędne z punktu tworzenia prawa. „Przedmiot” jest słowem, w którym zawiera się treść m. in. „języka obcego nowożytnego”. Jednocześnie przedmiotowy przepis pozwala laureatowi i finaliście olimpiady przedmiotowej na zmianę przedmiotu zarówno w części pisemnej i w części ustnej, a nie wskazuje na możliwość dokonania zmiany poziomu zdawanego przedmiotu.

Powyższe uwagi zostały częściowo uwzględnione. Pozostaje sformułowanie „przedmiotu, w tym języka obcego nowożytnego”, ponieważ język obcy nowożytny jest jednym z przedmiotów egzaminacyjnych, ale w obrębie tego przedmiotu absolwent ma do wyboru sześć różnych języków obcych nowożytnych, z których jest przeprowadzany egzamin maturalny. Natomiast treść ust. 3a została przeredagowana tak, aby uwzględnić możliwość wprowadzenia w deklaracji zmian dotyczących rodzaju języka obcego nowożytnego, jak również poziomu języka obcego nowożytnego wcześniej wskazanego w deklaracji.

Polski Związek Głuchych w swoim wystąpieniu postuluje, aby:

- wprowadzić do projektu przepisy określające wydłużenie czasu zdawania egzaminów maturalnych przez uczniów niesłyszących;
- zastosować specjalne arkusze egzaminacyjne dostosowane do możliwości językowych uczniów niesłyszących;
- rozszerzenie składu komisji egzaminacyjnej o tłumacza języka migowego.

Jednocześnie PZG wskazuje, że niepokojąca jest propozycja nowej formuły (tekst kultury) egzaminu maturalnego w części ustnej. Tekst ten może być stylizowany, pisany gwarą lub być utworem poetyckim, co w opinii PZG utrudni uczniom niesłyszącym jego zrozumienie.

W związku z powyższymi uwagami, należy zauważyć, że postulaty zgłaszane przez Polski Związek Głuchych są realizowane już w obecnym stanie prawnym. Obowiązujące rozwiązania będą kontynuowane po zmianie formuły egzaminu maturalnego od 2015 r., a wszystkie nowe rodzaje zadań, w tym zadania w części ustnej egzaminu z języka polskiego, zostaną dostosowane do potrzeb uczniów niepełnosprawnych, w tym uczniów niesłyszących. Zatem nie zachodzi konieczność wprowadzenia opisanych w piśmie zmian do nowelizacji przedmiotowego rozporządzenia.

Konieczność dostosowania warunków i form przeprowadzania sprawdzianu i egzaminów do potrzeb uczniów lub absolwentów niepełnosprawnych, w tym osób słabosłyszących i niesłyszących, jest określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych i integracyjnych (Dz. U. Nr 228, poz. 1490, z późn.zm.). Szczegółowe sposoby tych dostosowań są określane rokrocznie w komunikatach dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie sposobu dostosowania warunków i form przeprowadzania w danym roku szkolnym sprawdzianu i egzaminów.

W przypadku uczniów niesłyszących dostosowanie te obejmują między innymi:

- przygotowanie zestawów zadań lub arkuszy egzaminacyjnych dostosowanych do niepełnosprawności; czas pracy z zestawem zadań/ arkuszem egzaminacyjnym jest dostosowany, nie wymaga przedłużenia;
- zdawanie części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego w języku migowym;
- przygotowanie prezentacji (część ustna egzaminu maturalnego) na piśmie w przypadku, gdy zdający nie zna języka migowego i nie mówi;
- przedłużenie czasu przeprowadzania egzaminu z języka polskiego nie więcej niż o 15 minut.

Związek Nauczycielstwo Polskiego zgłosił następujące uwagi:

1. Sprawdzian po klasie szóstej składa się z dwóch części i powinien odbywać się w ciągu dwóch dni. Organizacja sprawdzianu w ciągu jednego zdaniem ZNP nie jest dostosowana do uwarunkowań psychofizycznych dzieci 12–13-letnich.

Uwaga nie została uwzględniona. Pomiędzy częścią pierwszą i drugą sprawdzianu planowana jest 70 minutowa przerwa. Uczniowie będą mieli zapewniony odpoczynek przed przystąpieniem do drugiej części sprawdzianu. Podobne rozwiązanie zostało przetestowane w czasie egzaminu gimnazjalnego w 2012 r.. Jednocześnie przeprowadzenie sprawdzianu w ciągu jednego dnia, jak to jest obecnie, nie będzie wprowadzało dodatkowych problemów organizacyjnych w pracy szkoły.

2. Zdaniem ZNP niecelowe i niewłaściwe z punktu widzenia dobra zdających wydaje się wyłączenie wychowawcy z zespołu nadzorującego przebieg sprawdzianu w VI klasie SP. Powyższa uwaga nie została uwzględniona. Ze względu na konieczność zapewnienia samodzielności pracy, w każdej ławce siedzi jeden uczeń. Stąd też uczniowie jednej klasy najczęściej piszą sprawdzian, w co najmniej dwóch salach lekcyjnych i nie ma możliwości,

aby wychowawca był członkiem wszystkich zespołów nadzorujących pracę jego wychowanków.

3. Zastrzeżenie budzi regulacja wprowadzająca możliwość unieważnienia egzaminu zdającemu w pracy, którego egzaminator stwierdzi występowanie sformułowań jednakowych w stosunku do pracy innego zdającego. Jednoznaczne wnioskowanie na tej podstawie o możliwości udostępnienia rozwiązań innemu uczniowi lub korzystanie z rozwiązań dokonanych przez innego ucznia stanowi nieuzasadnione uprawnienie egzaminatora do arbitralnego rozstrzygnięcia o decydującej kwestii uznania bądź nieuznania podjętego przez zdającego wysiłku egzaminacyjnego.

Uwaga nie została uwzględniona. Dotychczasowe doświadczenia okręgowych komisji egzaminacyjnych pokazują, że podczas sprawdzania prac zdających egzaminatorzy stwierdzają identyczne, najczęściej błędne, sformułowania i rozwiązania u grupy uczniów i absolwentów, którzy pracowali w jednej sali, jednoznacznie wskazujące na niesamodzielne rozwiązywanie zadań przez tych zdających. Egzaminator sam arbitralnie nie podejmuje decyzji o unieważnieniu prac zdających. Przekazuje on swoje uwagi przewodniczącemu zespołu egzaminacyjnego, który następnie przedstawia je dyrektorowi komisji okręgowej. W przypadku potwierdzenia podejrzenia o niesamodzielność pracy zdających, dyrektor OKE zwraca się do dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej o opinię w tej sprawie. W CKE prace są ponownie analizowane. W przypadku potwierdzenia przez CKE niesamodzielności pracy zdającego/zdających, dyrektor OKE unieważnia te prace.

4. Rezygnacja z dotychczasowego funkcjonowania opisu egzaminu maturalnego na rzecz stwierdzenia ogólnego, że stanowić on będzie formę sprawdzenia, w jakim stopniu absolwent spełnia wymagania ustalone w podstawie programowej kształcenia ogólnego, wprowadza stan niepewności, co do właściwego kierunku przygotowań do tego egzaminu i utrudnia skuteczne i efektywne planowanie pracy dydaktycznej z uczniami.

Uwaga nie została uwzględniona. Podstawa programowa kształcenia ogólnego, która od 2015 r. będzie podstawą przeprowadzania egzaminu maturalnego, precyzyjnie definiuje wiadomości i umiejętności, jakie powinien osiągnąć każdy uczeń kończący szkołę ponadgimnazjalną i przystępujący do egzaminu maturalnego. Natomiast w przygotowanych przez CKE *Informatorach o egzaminie maturalnym od 2015 r.* zostaną przedstawione dla każdego przedmiotu przykładowe polecenia i zadania wraz z rozwiązaniami, jako pomoc dla uczniów i nauczycieli w przygotowaniach do tego egzaminu. Informatory zostaną opublikowane przez CKE najpóźniej do 1 września 2013 r.

Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie: zgłosiło uwagę dotyczącą przywrócenia możliwości zdawania egzaminu maturalnego języka regionalnego, jako przedmiotu dodatkowego, w części ustnej.

Powyższa uwaga została uwzględniona w projektowanej zmianie rozporządzenia. Od 2015 r. tak jak obecnie, absolwenci przystępujący do egzaminu maturalnego będą mogli zdawać język regionalny, jako przedmiot dodatkowy, w części pisemnej i w części ustnej.

3. Wpływ rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Zmiany wprowadzone w niniejszym rozporządzeniu spowodują dodatkowe skutki finansowe dla budżetu państwa w części 30 – *Oświata i wychowanie* w związku ze wzrostem nakładów

finansowych na przygotowanie i przeprowadzenie wg nowych zasad sprawdzianu i egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2014/2015.

Wzrost nakładów będzie dotyczył budżetu państwa w latach 2013-2015. Poniższe tabele przedstawiają szacunkowe dodatkowe koszty wprowadzenia nowej formuły sprawdzianu i egzaminu maturalnego w 2015 r. Ze względu na specyfikę statutowych zadań realizowanych przez instytucje powołane do przygotowania i przeprowadzenia egzaminów zewnętrznych, w zestawieniu tabelarycznym uwzględnione zostały oddzielnie koszty, które dotyczą ośmiu okręgowych komisji egzaminacyjnych i Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, w latach 2013-2015.

Szacunkowe dodatkowe koszty wprowadzenia nowej formuły sprawdzianu w 2015 r. - okręgowe komisje egzaminacyjne	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Razem
Zatrudnienie ekspertów ds. sprawdzianu z języków obcych nowożytnych	560 333	854 333	924 333	2 338 999
Przygotowanie arkuszy na sprawdzian 2015, w tym recenzje, próbne zastosowanie itp.	118 300	168 300	121 300	407 900
Szkolenia egzaminatorów i kandydatów na egzaminatorów	89 960	448 500	9 000	547 460
Sprawdzanie prac w 2015 r.	-	-	346 567	346 567
OGÓŁEM SPRAWDZIAN:	768 593	1 471 133	1 401 200	3 640 926

Szacunkowe dodatkowe koszty wprowadzenia nowej formuły egzaminu maturalnego w 2015 r. - okręgowe komisje egzaminacyjne	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Razem
Przygotowanie propozycji zestawów zadań	1 060 000	1 103 900	935 612	3 099 512
Szkolenia egzaminatorów i kandydatów na egzaminatorów	128 200	612 540	255 000	995 740
Sprawdzanie prac w 2015 r. - egzamin maturalny	-	-	3 231 839	3 231 839
OGÓŁEM EGZAMIN MATURALNY:	1 188 200	1 716 440	4 422 451	7 327 091

Szacunkowe dodatkowe koszty wprowadzenia nowej formuły sprawdzianu w 2015 r. - Centralna Komisja Egzaminacyjna	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Razem
Koszty zatrudnienia ekspertów z zakresu języków obcych	200 000	200 000	200 000	600 000
Koszty druku i dystrybucji	-	-	2 000 000	2 000 000
Koszt przygotowania informatorów - z języków obcych	20 000	-	-	20 000
Koszt przygotowania informatorów (część polonistyczno-matematyczna)	12 000	-	-	12 000
Koszt pokazu i diagnozy z zakresu języka obcego nowożytnego	25 000	25 000	45 000	95 000
Koszt pokazu i diagnozy - część polonistyczno-matematyczna	10 000	10 000	10 000	30 000
Koszt przygotowania arkuszy z języków obcych na 2015 r.	-	80 000	80 000	160 000
Przygotowanie arkuszy - część polonistyczno-matematyczna	-	40 000	40 000	80 000
OGÓŁEM SPRAWDZIAN:	267 000	355 000	2 375 000	2 997 000

Szacunkowe dodatkowe koszty wprowadzenia nowej formuły egzaminu maturalnego w 2015 r. - Centralna Komisja Egzaminacyjna	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Razem
Koszt zatrudnienia ekspertów - języki mniejszości narodowej, etnicznej i język regionalny	200 000	200 000	200 000	600 000
Koszt druku i dystrybucji	-	-	3 500 000	3 500 000
Koszt przygotowania informatorów z języków obcych na poziom podstawowy, rozszerzony i dwujęzyczny (w tym recenzje i nagrania, dodatkowe zadania, adiustacja informatorów)	40 000	-	-	40 000
Koszt przygotowania informatorów z historii muzyki, historii sztuki, informatyki, filozofii, jęz. łańskiego i kultury antycznej, jęz. mniejszości, jęz. etnicznego (w tym recenzje, dodatkowe zadania, adiustacja informatorów itp.)	30 000	-	-	30 000
Koszty pokazu i diagnozy	42 000	42 000	111 000	195 000
Koszt przygotowania arkuszy egzaminacyjnych	-	300 000	300 000	600 000
Przygotowanie programów szkoleń dla egzaminatorów i kandydatów na egzaminatorów	5 000	-	-	5 000

OGÓŁEM EGZAMIN MATURALNY:	317 000	542 000	4 111 000	4 970 000
Zestawienie	2013 r.	2014 r.	2015 r.	Razem
Centralna Komisja Egzaminacyjna koszty sprawdzianu i egzaminu maturalnego:	584 000	897 000	6 486 000	7 967 000
okręgowe komisje egzaminacyjne koszty sprawdzianu i egzaminu maturalnego:	1 956 793	3 187 573	5 823 651	10 968 017
Ogółem:	2 540 793	4 084 573	12 309 651	18 935 017

Szacuje się, że łącznie w latach 2013 – 2015 dodatkowe koszty związane z wdrażaniem nowych regulacji wyniosą 18 935 017zł.

Modernizacja sprawdzianu i egzaminu maturalnego od 2015 r. na zasadach określonych w niniejszym rozporządzeniu wprowadzi również zmiany w strukturze arkuszy egzaminacyjnych. Zatem konieczne będzie ustalenie nowych zasad wynagradzania egzaminatorów sprawdzających i oceniających zadania otwarte zastosowane w tych arkuszach, jak to miało miejsce w przypadku wprowadzenia nowej formuły egzaminu gimnazjalnego w 2012 r. Natomiast koszty ujęte w tabelach w pozycji dotyczącej sprawdzania prac egzaminacyjnych (są to zadania leżące po stronie okręgowych komisji egzaminacyjnych) na sprawdzianie i egzaminie maturalnym od 2015 r. zostały obliczone według zasad wynagradzania egzaminatorów stosowanych w 2012 r. Zmiana zasad wynagradzania egzaminatorów wpłynie na zmniejszenie kosztów wprowadzania zmian zawartych w niniejszym rozporządzeniu. Obecnie nie jest możliwe dokładne określenie wysokości tej kwoty.

Zakończenie, rozpoczętej w 2012 r. (nowy egzamin gimnazjalny) modernizacji egzaminów zewnętrznych, zgodnie ze zmianami wprowadzanymi przedmiotowym rozporządzeniem, stwarza potrzebę zwiększenia środków finansowych w części 30 – Oświata i wychowanie, z przeznaczeniem na system egzaminów zewnętrznych.

4. Wpływ rozporządzenia na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.